

נציבות אירופה מתנגדת לנקיטת צעדים קיצוניים בתחום שוק החלב

Dairy Markets
2.9.09

חברי הפרלמנט האירופי מאשימים את נציבות אירופה באי נקיטת צעדים למניעת המשך הידרדרות שוק החלב. במהלך דיון סוער שהתקיים בין חברי הפרלמנט ובין נציבת החקלאות, מאריאן פישר בול, בכינוס ועדת החקלאות של אירופה, הועלו הצעות לצעדים דרסטיים, בין היתר, קיצוץ מייד במכסות וטיפול בחוסר האיזון שנוצר במגזר הקמעונאי. חברי הפרלמנט טענו כי התמשכות המשבר פוגעת ברווחי היצרנים. "זו בעיה של מכסות ולא של ביקוש", טען חבר הפרלמנט הגרמני, מרטין האוסלינג. חברי פרלמנט אחרים הפנו אצבע מאשימה לעבר שחקנים בתעשייה הגורמים לדעתם להורדת מחירים ולא מאפשרים ליצרנים להחזיר לעצמם את הרווחים המגיעים להם. חברי הפרלמנט קראו לנציבות אירופה לנקוט מהלכים שיגשרו על פער בין עלות הייצור למחיר לצרכן, בשיעור של עד 1,000%.

הנציבות נחושה בעמדתה

הדרישות לנקוט צעדים חדשים וקיצוניים, כגון הקמת "קרן החלב", לצורך ארגון מחדש של הענף נתקלו בחומה בצורה של הנציבות. פישר בול הסכימה שיש צורך לארגן מחדש את ענף החלב באזורים מסוימים באיחוד האירופי, אך דחתה את הרעיון להקמתה של "קרן החלב". היא תהתה מהיכן יבוא הכסף וציינה כי התרשמה שיוזמי ההצעה מניחים שמימון כזה יגיע מעמוד התווך הראשון של האיחוד (Pillar 1). אם כך הדבר, לדבריה, "אלה חלומות באספמיה. טיוטת התקציב לשנת 2010 (PDB) משאירה שוליים צרים ביותר, ולא סביר כי בשנים הקרובות יוותר כסף פנוי".

מכסות אינן יוצרות אספקת יתר

הנציבה דחתה את הטענה שמכסות הן שורש הבעיה, וציינה כי גם המכסות הקיימות היום אינן מנוצלות דיין. היא אף הדגישה שכל מאמץ לפתוח מחדש את נושא המכסות עומד בניגוד למדיניות הרפורמות שנתקבלה בחודש נובמבר אשתקד. פישר בול הפנתה את חברי הפרלמנט לשורת ההצעות שנכללו בדו"ח הנציבות על משבר החלב, שפורסם בחודש יולי, וציינה, שהן מתמקדות בשיפור אפשרויות הסיוע הקיימות. לעיתונאים אמרה הנציבה כי תהיה מוכנה לדון אך ורק על הרחבת המכסות, ולא על מהפך כולל בתחום החלב.

סימני התאוששות?

פישר בול סבורה שנבואות שחורות ל"קטסטרופה עולמית" ול"קריסה חופשית של מחירי החלב", שאותן העלו חלק מחברי הפרלמנט, אינן מבוססות. היא הציגה עצמה כ"אופטימית" לנוכח המצב, וציינה כי מחירי אבקת חלב מלא של חברת Fonterra, לדוגמה, עלו ב-25 אחוזים, מ-1,850 דולר לטון ל-2,300 דולר לטון. מידע חדש מצביע על התאוששות מחירי שוק-ספוט (spot market - זירת מסחר למסירה מיידית). בהולנד עלו מחירים אלה מ-22 סנט לליטר ל-26.75 סנט לליטר, בחודש אחד בלבד, ואילו נתונים מאיטליה מראים עלייה מ-26 סנט ל-30 סנט לליטר, בתוך שלושה חודשים.

גם בתחום ייצור הגבינה נרשמה באירופה, במרוצת החודשים הראשונים של שנת המכסות, עלייה מתונה של 0.6 אחוזים. בשנת המכסות הקודמת נרשמה לעומת זאת ירידה.

היו"ר החדש של ועדת החקלאות האירופית, חבר הפרלמנט מהמרכז-שמאל האיטלקי, פאולו דה קסטרו, מסכים כי מדיניות הנציבות אינה האחראית הבלעדית לצניחת מחירי החלב. לדבריו, בהתחשב בכך שמצב האספקה ומערך המדיניות זהים לאוגוסט 2007 - אז המחירים הרקיעו לשחקים - האשמת מדיניות הנציבות לבדה מוטעית ביסודה. דה קסטרו ופישר בול דחו את הרעיון לתייג את החלב, וטענו שאין בצעד זה כדי לפתור את בעיותיו של ענף החלב.

שרים על הכוונת

מצב שוק החלב עמד במרכז דיוני מועצת שרי החקלאות שהתכנסה ב-7 בספטמבר בבריסל כדי לבחון את דו"ח החלב של הנציבות.

החברה הקמעונאית השוויצרית Migros, הוזילה את מחיריהם של יותר מתשעים מוצרי גבינה, ביניהם: מוצרלה, רקלט (מאכל שוויצרי), גבינה למריחה וגבינה חצי-קשה. המחירים החדשים, שנכנסו לתוקף ב-1 בספטמבר, הוזלו ב- 0.05-0.45 פרנקים שוויצריים. החברה הסבירה כי הירידה במחירים נובעת מירידת מחירי החלב בחודשים ינואר-יוני השנה, וכן מירידת מחירי החומר הגולמי באיחוד האירופי.

חברת Migros השוויצרית מוזילה את מחירי הגבינות

Dairy Markets
1.9.09

בעקבות סימני התאוששות במדינות האיחוד האירופי, בדרישה למוצרי חמאה ואבקת חלב כחוש SMP, יורדת התעניינות הנציבות ברכישות אלה. בישיבת ועדת הנהלה של האיחוד הוחלט על רכישה של 64 טון חמאה (כולם מספרד) וכ-3,800 טון של SMP. מדובר בכמויות הנמוכות ביותר שנרכשו מאז החלו ברכישות התערבות ב-1 במרס השנה.

ירידה בהיקף הרכישות במסגרת התערבות הנציבות האירופית בשוק החלב

Dairy Markets
10.9.09

בנוסף, בעקבות שחרור 210 טון חמאה, ממלאי התערבות בפולין, ירדה לראשונה בשבועות האחרונים כמות החמאה שנשמרה במחסני האיחוד השנה, מ-79,512 טון ב-27 באוגוסט ל-79,302 טון ב-3 בספטמבר.

על פי נתוני החברה הגרמנית לניתוחי שוק AMI/ZMB, עלה בחודשיים האחרונים מחירה העולמי של החמאה, בשיעור של כ-20 אחוזים, ממחיר של כ-\$1,925 לטון באמצע יולי, למחיר הנוכחי - \$2,300 לטון.

החל מ-1 במרס, הסתכמו רכישות ה-SMP, במסגרת התערבות הממשלתית, ביותר מ-281,000 טון, אך בשל עליות תלולות במחירי חלה מאז יולי האטה ברכישות. בחברת AMI/ZMB מאמינים כי "בעקבות העלייה התלולה במחירי חלב כחוש מרוכז, לא תהיה משמעות להמשך רכישות התערבות".

לחץ פוליטי

למרבית האירוניה, התאוששות מחירי החלב מתרחשת בזמן שמדינות החברות באיחוד האירופי מוסיפות להפעיל לחץ על הנציבות האירופית בדבר חיזוק השוק ותמיכה ביצרני החלב המשוועים למזומנים. הנציבות כבר הסכימה לפרסם מכרזים, עד ל-28 בפברואר 2010, עבור חמאה ו-SMP, זאת, במקביל לחידוש קניית התערבות במחיר מלא, החל מ-1 במרס. עם זאת, במידה שתישמר מגמת התאוששות המחירים לא יהיה צורך בצעד זה.

ביולי רשמה צרפת עלייה שלישית ברציפות במחיר החלב הממוצע, כשהמחיר הארצי הרשמי הממוצע ליצרן הוא 27.42 סנט לליטר. באפריל, צנח המחיר הממוצע לרמה של 22 סנט בקירוב לליטר.